100 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЧНА КНИГА 1869–1968

100 ГОДИНИ БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЧНА КНИГА 1869-1968

КАТАЛОГ
НА ИЗДАНИЯТА И СПИСАНИЯТА
НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
И НА АКАДЕМИЯТА
НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ
НАУКИ В БЪЛГАРИЯ

СОФИЯ . 1969

ИЗДАТЕЛСТВО НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
Основано 1869 г.

Съставители: *ИВАН МИШАЙКОВ И ЙОРДАН ХРИСТОВ*

Редактор: *КИРИЛ МАНОВ*

017.4

СТО ГОДИНИ БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЧНА КНИГА

015-4977
M68s
Bulgarian Ref
(Slavic)

Всред книгите и списанията, които излизат в България, изданията на Българската академия на науките заемат особено положение както с тематиката и равнището си, така и със своето външно оформление и насоченост. Предназначена главно за определен кръг от читатели в страната и чужбина, българската академична книга има за цел да материализира резултатите от научноизследователската дейност на Българската академия на науките и на Академията на селскостопанските науки в България, да популяризира постиженията на научноизследователските институти, да спомогне за решаването на редица обществени, икономически и научнотехнически проблеми, да свърже научната работа с нуждите на материалното и културното изграждане на Народна република България. В този смисъл българската академична книга е форма на научна информация, мощен канал, по който науката влияе за културния напредък, техническия прогрес и за повишаване на националното самочувствие на българския народ. Българската академична книга е средство, чрез което българската научна мисъл заема съответно място в световната наука, тя защищава националния и културния престиж на страната ни в чужбина.

Още в своя пръв устав, издаден през 1869 г. в Браила — Румъния, Българското книжовно дружество, чийто приемник и продължител е Българската академия на науките, вписва като една от главните си задачи да разпространява знания чрез издаване на научни книги и списания, с което да спомогне за културното издигане и вещественото обогатяване на българския народ. Въпреки големите трудности от различен характер тази голяма патриотична цел в общи линии е постиг-

ната. До 1944 г. Българското книжовно дружество и Българската академия на науките издават общо около 350 отделни заглавия книги и списания, в които най-видните учени на България от онези години са поставили основите на съвременната българска наука. Все през този период се основават и няколко поредици, като например „Сборник за народни умотворения и народопис“, от който са излезли досега 52 тома, послужили като начало и основа на разнообразната по тематика, обхват и форми сегашна българска академична литература.

Деветосептемврийската социалистическа революция от 1944 година, чийто четвъртвековен юбилей се чествува през настоящата 1969 година, поставя нови задачи пред Българската академия на науките, облича я в големи права и ѝ дава необходимите финансови и организационни възможности за разгръщане на плодотворна научна дейност. Това развитие дава своето непосредствено отражение и върху нейната книгоиздателска програма. Академията организира собствено издателство, развива специализирана полиграфическа база, открива собствена книжарница в София, създава международни връзки в областта на книгоиздаването и книгоразпространението. През този период започват да излизат известията на отделенията и институтите като профилирани органи за публикуване на резултатите от планови научни изследвания, издават се много сборници, посветени на годишнини, юбилеи и отделни видни личности и учени, сборници с материали от национални и международни научни срещи и симпозиуми, последните предимно на чужди езици, започват да излизат няколко поредици с изворни и други материали, много научно-теоретични и научни списания, нараства извънредно много броят на монографиите и другите специални научни издания.

Огромният количествен растеж на академичната книгопечатна продукция може да се характеризира само с няколко цифри: през 1968 г. са издадени толкова книги и списания, колкото са излезли от печат през 75-годишния период от 1869 до 1944 г. От друга страна, продукцията за 1968 г. в сравнение

с 1947 г. — началната година на социалистическото академично книгоиздаване — показва следното увеличение: повече от 40 пъти по брой заглавия, около 30 пъти по обем в издателски коли и около 75 пъти по тираж.

Наред с това налагащо се с темповете си количествено нарастване българската академична книжовна продукция е повишила значително и качественото си равнище както по отношение на публикуваните материали, така и по отношение на издателското си оформление и полиграфическо изпълнение.

Няма съмнение, че и в бъдеще — опряна на славната стогодишна традиция и натрупания четвъртвековен социалистически опит — българската академична книга ще спомага за превръщането на науката в непосредствена производителна сила, ще засилва своята роля в културното развитие и икономическото замогване на българския народ.

София, март 1969 година

В каталога „Сто години българска академична книга“ са включени книгите и списанията, издадени от Българското книжовно дружество в Браила — 1869—1878 г., от Българското книжовно дружество в София — до 1911 г., от Българската академия на науките — до 1968 г. вкл., и от Академията на селскостопанските науки в България — след нейното отделяне от БАН през 1961 г.

Тъй като до 1947 г. Българската академия на науките не е имала отделна издателска организация, в каталога са включени всички нейни издания от периода 1869—1947 г. независимо от това, кой е организирал тяхното издаване и отпечатване. След 1948 г. са показани само изданията, които са подготвени от Издателството на Българската академия на науките. В каталога не са включени публикации на БАН след 1947 г., издавани от други издателства.

В каталога е представена стогодишната академична книжовна продукция по тематичен принцип — по отделения и институти според структурата им към края на 1968 г.Издания, общи за отделението или на институти, които са закрити или са излезли от системата на БАН, са дадени към съответното отделение. Други издания, които по същество представляват научно наследство на съществуващи сега институти, са включени към заглавията на съответния институт.

Вътре в групите на отделните институти заглавията са подредени така: известия и поредици, следвани от сборници, монографии и други издания, подредени по азбучен ред на заглавието. Заглавията на латиница са подредени след заглавията на кирилица.

Когато изданието е излязло от печат през дадена година, а в карето е отпечатана предидущата година, последната е посочена в скоби.

Посочените цени са корични, номинални — така както са отпечатани върху книгата при излизането ѝ от печат, като са приведени към днешния мащаб на лева.

Всяко отделно заглавие има каталожен номер, поставен преди заглавието, и издателски индекс — пореден номер на изданието по хронологичния списък, поставен в получерни цифри вдясно от библиографските данни на изданието.

В каталога са включени ограничен брой препратки за по-точно тематично обхващане на издадените книги.

В каталога по различни причини не са включени няколко отговарящи на горните условия заглавия.

Каталогът „Сто години българска академична книга“ цели да запознае научните институти, библиотеките и читателите със стогодишната книгопечатна продукция на БАН и има повече търговски, отколкото библиографски характер.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод 5
Съкращения 10

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

Устройствени актове и други за дейността на Българското книжовно дружество и Българската академия на науките 15
Общи поредици 17
Математически и физически науки 29
Математически институт с изчислителен център 29
Физически институт с Атомна научно-експериментална база 30
Институт по електроника 31
Геофизичен институт 31
Институт по хидрология и метеорология 32
Централна лаборатория по геодезия 33
Секция по астрономия 35
Технически науки 37
Централна лаборатория по енергетика 37
Институт по водни проблеми 38
Институт по техническа механика 40
Институт по техническа кибернетика 40
Институт по металознание и технология на металите . . 41
Секция по теория и история на градоустройството и архитектурата 41
Химически науки 44
Институт по обща и неорганична химия 45
Институт по органична химия 46
Институт по физикохимия 46
Геологически и географски науки 47
Геологически институт при БАН и Комитета по геология . 47
Географски институт 49
Биологически науки 51
Ботанически институт с градина 52
Зоологически институт с музей 54
Институт по физиология на растенията „Методий Попов“ 56
Институт по микробиология 57
Институт по сравнителна патология на животните . . . 59
Централна хелминтологична лаборатория 60
Централна биохимична лаборатория 60
Институт по океанография и рибно стопанство — Варна 61

Медицински науки 62
Институт по морфология 65
Институт по физиология 66
Институт по хранене 67
Философски, икономически и правни науки 68
Институт по философия 68
Институт по социология 72
Икономически институт 72
Научноизследователски център за Азия и Африка 78
Комисия по изучаване на производителните сили 78
Институт за правни науки 78
Исторически и педагогически науки 84
Институт за история 84
Институт по балканистика и Международен център за научни изследвания и документация по балканистика 94
Археологически институт 95
Етнографски институт с музей 99
Педагогически институт „Т. Самодумов“ 103
Институт за физическо възпитание и училищна хигиена 106
Езикознание, литературознание и изкуствознание 107
Институт за български език 107
Институт за литература 113
Институт за музика 121
Институт за изкуствознание 122
Централна библиотека със служба научна информация и научен архив 258
Речници 121
Служба Българска енциклопедия 130
Общи сборници 130
Списания на Българската академия на науките 131

АКАДЕМИЯ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ НАУКИ В БЪЛГАРИЯ

Растениевъдство 159
Лозарство, овощарство и зеленчукопроизводство 164
Растителна защита 166
Животновъдство 168
Ветеринарна медицина 172
Почвознание 175
Икономика и организация на селското стопанство 177
Хидротехника и мелиорации 178
Горско стопанство 180
Механизация на селското стопанство 182
Списания на Академията на селскостопанските науки в България 183